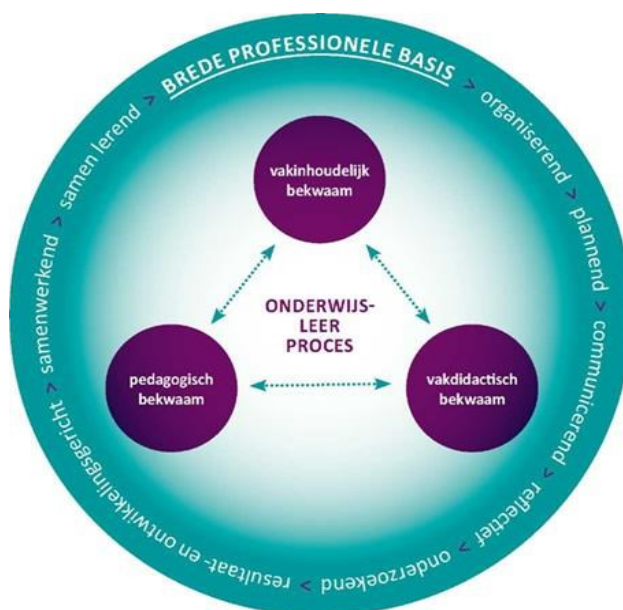

Handleiding Handelingsbekwaam leraar

Module en leeruitkomst

Tweedegraads lerarenopleidingen NHL Stenden voltijd

2020-2021

Inhoudsopgave

Inleiding	3
1. Doel van de afstudeermodule Handelingsbekwaam leraar <vak> avo/bo	4
2. Uitvoering module/leeruitkomst Handelingsbekwaam leraar <vak> avo/bo	6
Oriëntatiefase	6
Eerste voortgangsgesprek	7
Hoofd- en verdiepingsfase	8
Vakdidactisch bezoek	8
Tweede voortgangsgesprek	9
Eindfase	10
3. Beoordeling Handelingsbekwaam leraar <vak> avo/bo	11
Procedure beoordelingsgesprek	11
Eisen aan het beoordelingsportfolio Handelingsbekwaam leraar <vak> avo/bo	11
Bijlage 1 Leerlijn Handelingsbekwaamheid TLO 2020-2021	13
Bijlage 2 Feedbackinstrument voortgangsgesprek Handelingsbekwaam leraar <vak> avo/bo	15
Bijlage 3 Eindevaluatie door werkplekbegeleider Handelingsbekwaam leraar <vak> avo/bo 2020-2021	16
Bijlage 4 Beoordelingsrubric Handelingsbekwaam leraar <vak> avo/bo 2020-2021	18
Bijlage 5 Jaaroverzicht Afstudeerfase 2020-2021	20
Bijlage 6 Begeleidingsbijeenkomsten 2020-2021	21
Bijlage 7 Begeleiding en beoordeling in afstudeerfase 2020-2021 modules HB & PP (vt)	23
Bijlage 8 Landelijke bekwaamheidseisen/Eindkwalificaties	26

Inleiding

Voor je ligt de handleiding van de module handelingsbekwaam leraar <vak> avo/bo. In deze module, die samen met de module Onderwijsprofessional de afstudeerfase beslaat, laat je zien dat je als zelfstandig docent kunt functioneren binnen de complexe beroepssituaties van alledag in de beroepspraktijk. Welke beroepspraktijk dat is, hangt af van je keuze voor een afstudeerrichting en je werkplek. Landelijk worden de afstudeerrichtingen algemeen vormend onderwijs (avo) en beroepsonderwijs (bo) onderscheiden; bij de lerarenopleidingen van NHL Stenden Hogeschool is de richting beroepsonderwijs verder gesplitst in een variant die gericht is op het vmbo (vmbo) en een variant die gericht is op het mbo (mbo). Op het supplement bij je diploma komt je afstudeerrichting te staan, maar die beperkt je bevoegdheid niet. Je diploma maakt je bevoegd voor het volledige tweedegraads gebied. Uiteraard staat deze module/leeruitkomst niet los van de beide andere leeruitkomsten in de afstudeerfase, Didactisch ontwerp en Professioneel profiel, die samen de module Onderwijsprofessional leraar <vak> avo/bo vormen. In die module gaat het om je bredere functioneren als professional. In de praktijk hangen beide modules sterk met elkaar samen en werk je aan beide tegelijk.

In deze modulehandleiding vind je een toelichting op de geïntegreerde leeruitkomst, waarin je toont dat je al je kennis en vaardigheden kunt toepassen in de praktijk. Daarbij gaat het niet alleen om de onderwijsactiviteiten en begeleiding die je verzorgt voor leerlingen/studenten, maar ook om de afstemming van wat je doet op de lange termijndoelen van je vak, en op de visie en inrichting van de school waar jij werkt. Binnen de eindkwalificaties is dit omschreven als het perspectief 'door het jaar heen'. Als bijlagen in deze handleiding vind je de eindkwalificaties, de wijze van beoordeling en de begeleiding die je van de opleiding en de werkplek (WPL-school) kunt krijgen en alle andere informatie die je nodig hebt om je startbekwaamheid als docent aan te tonen. De globale jaarplanning voor de afstudeerfase en de begeleidingsbijeenkomsten vind je in bijlages 5 & 6. Je opleiding en je werkplek/opleidingsschool vullen die meer gedetailleerd in. In bijlage 7 zie je een overzicht van alle betrokken bij de afstudeerfase.

Naast deze handleiding is het goed de informatie vanuit het Praktijkbureau Academie vo & mbo (voor studenten en docenten bereikbaar op Sharepoint via [deze link](#)) en op Blackboard (Afstudeerfase tweedegraads lerarenopleidingen) bij te houden; daar vind je t.z.t. aanvullende informatie over procedures e.d. Bij het ter perse gaan van deze Handleiding bevinden we ons bijvoorbeeld nog midden in de Coronamaatregelen en overzien we niet exact wat er na de zomervakantie van 2020 wel en niet mogelijk zal zijn. Nadere informatie over vragen als 'wat gaat er online en wat gaat er offline georganiseerd worden?' zullen we communiceren via Blackboard. Je werkplek heeft daarin eigen beleid.

Via de website van het InnovationLab ([link](#)) kun je tenslotte ook allerlei informatie en tips & tricks vinden aangaande 'Onderwijs op afstand'.

We wensen je veel succes in deze laatste fase van je opleiding!

1. Doel van de afstudeermodule Handelingsbekwaam leraar <vak> avo/bo

In de afstudeerfase van je opleiding laat je zien dat je minimaal het eindniveau hebt bereikt zoals dat in de landelijke bekwaamheidseisen voor leraren vanaf augustus 2017 wordt omschreven als 'startbekwaam': zie bijlage 8.

De module Handelingsbekwaam leraar <vak> avo/bo draait om je functioneren in de dagelijkse praktijk als leraar in hetzij havo-vwo, hetzij vmbo, hetzij mbo (afhankelijk van de afstudeerrichting die je kiest). Daarbij gaat het om alles wat tot het werk van een leraar behoort, van onderwijs ontwerpen en uitvoeren, leerlingen begeleiden tot teamvergaderingen bijwonen en contact met ouders of andere externe partijen onderhouden. Voor deze module is het cruciaal dat je naast bewijzen van wat je doet en maakt (beeldmateriaal, onderwijsmateriaal) in je portfolio ook onderbouwde reflecties opneemt op je eigen vakdidactische en pedagogische keuzes, je handelen in de praktijk en feedback van je leerlingen/studenten, werkplekbegeleiders en anderen. Doel is om aan te tonen dat je in je professioneel handelen in de praktijk voldoet aan het eindniveau van de bachelor tweedegraads lerarenopleiding.

Bij het werken aan de modules in de afstudeerfase zijn de begrippen 'leeruitkomsten' en 'leerwegaafhankelijke toetsen' van belang. In de leeruitkomsten (LUK's) staat beschreven wat de uitkomst van een leerproces zou moeten zijn, waarbij het leerproces zelf niet vastligt. Door vanuit leeruitkomsten te werken wordt een grote variatie in leer- en werkactiviteiten op de werkplek mogelijk gemaakt, die jij als student in samenspraak met je werkplek (stageschool) en opleiding binnen de betreffende praktijkcontext concretiseert. De vorm en inhoud daarvan is gekoppeld aan de criteria die gebaseerd zijn op de bekwaamheidseisen.

Voor deze module is er één veelomvattende leeruitkomst gedefinieerd:

Je past jouw kennis, vaardigheden en inzichten toe in de praktijk van jouw afstudeerrichting als een handelingsbekwaam vakdocent binnen de kaders van de bekwaamheidseisen. Dat betekent dat je doelmatig en intercultureel sensitief handelt t.a.v. leerlingen, collega's en alle andere betrokkenen, in het voorbereiden, uitvoeren, evalueren en ontwikkelen van onderwijs op jouw school en dat je je handelen onderbouwt vanuit actuele inzichten uit theorie en praktijk.

De bijbehorende beoordelingscriteria zijn:

1. Je handelt doelmatig en intercultureel sensitief t.a.v. leerlingen/ studenten, je speelt in op verschillen tussen hen en stimuleert hun leren en persoonlijke ontwikkeling.
2. Je creëert op de school van je afstudeerrichting in de dagelijkse onderwijsleersituaties een ordelijk en veilig werk- en leefklimaat, waarbij je rekening houdt met verschillen tussen leerlingen/ studenten.
3. Je ontwerpt en verzorgt binnen de authentieke dagelijkse praktijkcontext van je school (vak)didactisch verantwoorde, activerende en effectieve onderwijsactiviteiten (inclusief toetsen/feedback) die bijdragen aan lange termijn doelen binnen het curriculum en rekening houden met verschillen tussen leerlingen/studenten.
4. Je past jouw kennis, vaardigheden en inzichten toe in de praktijk van jouw afstudeerrichting als een handelingsbekwaam vakdocent die de leerstof adequaat aanpast aan de doelgroep.

5. Je functioneert betrouwbaar en proactief, handelt doelmatig en intercultureel sensitief t.a.v. collega's en alle andere bij de leerling/student betrokkenen, zoals ouders en begeleiders van het leren op de werkplek, en stemt waar nodig af.
6. In professionele dialoog met anderen verbind je je eigen handelen als leraar met je pedagogisch-didactische opvattingen over vak en onderwijs, vanuit een onderzoekende houding en systematische professionele ontwikkeling gebaseerd op inzichten uit literatuur en praktijk.

Gedurende het jaar verzamel je in de verschillende fases bewijsstukken om aan te tonen dat je aan deze criteria voldoet; de invulling hiervan is grotendeels aan jezelf. Deze bewijsstukken gebruik je om je voortgang te illustreren bij de voortgangsgesprekken en (een selectie ervan) neem je aan het einde van het afstudeerjaar op in het beoordelingsportfolio. Om je ontwikkeling te stimuleren zijn er het hele jaar door coachingsbijeenkomsten op NHL Stenden en bij een aantal opleidingsscholen; daarnaast zijn er intervisiebijeenkomsten op de werkplek en/of NHL Stenden (zie bijlage 6). Enkele momenten/activiteiten staan in dit proces vast. Deze worden hierna kort beschreven. Voor meer informatie over de verschillende betrokkenen bij de begeleiding en beoordeling in deze laatste fase van de opleiding verwijzen we je naar bijlage 7.

2. Uitvoering module/leeruitkomst Handelingsbekwaam leraar <vak> avo/bo

Je wordt voor 0,25 fte (ongeveer 6 lessen in het VO of 3 dagdelen in het mbo) ingezet op een werkplek om onderwijsactiviteiten te verzorgen, verdeeld over 3 dagen. Daarnaast ben je bezig met onderwijsvoorbereiding, professionalisering en didactisch ontwerp. Op de vrijdag is er gelegenheid voor begeleiding op NHL Stenden of op je opleidingsschool.

Schematisch weergegeven ziet je afstudeerjaar er voor de module HB er als volgt uit:

Periode	activiteiten
Indien mogelijk voor de zomervakantie	Kennismaken met de school en met alle betrokkenen Opstellen globale leerdoelen op basis van je ervaringen tijdens WPL3 en het Assessment Afstudeerfasebekwaam
Oriëntatiefase (start schooljaar aug./nov.)	Opstellen van professionaliseringsplan versie 1 (gereed in september) Kennismaken met examinerator Werken aan doelen uit professionaliseringsplan versie 1 Kritische reflectie, ervaringen en ontwikkelpunten verwerken in ontwikkelingsportfolio
Eerste voortgangsgesprek (okt./nov.)	
Hoofd- en verdiepfase (nov.-febr./maart)	Bijstellen professionaliseringsplan naar versie 2 Werken aan doelen uit professionaliseringsplan versie 2 Vakdidactisch lesbezoek organiseren en uitwerken (december/januari/februari) Kritische reflectie, ervaringen en ontwikkelpunten verwerken in ontwikkelingsportfolio
Tweede voortgangsgesprek (febr./maart)	
Eindfase (febr./maart – einde schooljaar)	Bijstellen professionaliseringsplan naar versie 3 Werken aan doelen uit professionaliseringsplan 3 Eindevaluatie door werkplekbegeleider laten invullen Opstellen beoordelingsportfolio
Beoordelingsgesprek (mei/juni/juli)	

Oriëntatiefase

De start- en oriëntatiefase loopt van het begin van het schooljaar tot het eerste voortgangsgesprek in oktober/november.

- Aan het begin van het jaar vul je het formulier 'Uitwisseling gegevens Afstudeerfase' in en stuurt dit per mail naar alle betrokkenen. Dit formulier is te vinden in de Blackboard course 'afstudeerfase tweedegraads lerarenopleiding voltijd'; In deze fase maak je kennis met de groepen en de collega's. Gedurende de eerste weken zul je veel indrukken opdoen. Tijdens de

interviews en netwerkbijeenkomsten praat je hierover met medestudenten en/of beginnende docenten;

- De eerste weken ben je bezig met het concretiseren van de leeruitkomst HB naar je vak, je afstudeerrichting, je werkplek school en je eigen ontwikkeling. Op basis hiervan ga je nadenken over je concrete leervragen. Dit geheel werk je uit in de eerste versie van je professionaliseringsplan, die uiterlijk eind september gereed is. Hierin geef je aan wat je leerdoelen zijn voor de module Handelingsbekwaam over het hele jaar en welke daarvan centraal staan in de Oriëntatiefase. Geef bij elk leerdoel duidelijk aan welke concrete activiteiten je gaat ondernemen. De leerdoelen zijn geformuleerd in de context van jouw afstudeerrichting, vak, werkplek en je eigen ontwikkeling en komen voort uit de leeruitkomst en de daaronder liggende bekwaamheidseisen. Het professionaliseringsplan heeft het karakter van een groeidocument en zal in elk geval na elk voortgangsgesprek worden bijgesteld.
- Je bespreekt je professionaliseringsplan met je studietoestel en werkplekbegeleider en/of schoolopleider, vraagt hen om feedback en past het professionaliseringsplan waar nodig aan. Je studietoestel zal bij het geven van feedback voornamelijk letten op de volledigheid en haalbaarheid. De werkplekbegeleider en/of schoolopleider zullen bij het geven van feedback vooral kijken of je leerdoelen en activiteiten passend zijn bij de ontwikkeling die zij zien in jouw functioneren en de mogelijkheden op de werkplek.
- Gedurende de gehele eerste fase ben je bezig met de door jou geformuleerde leerdoelen en activiteiten.

Eerste voortgangsgesprek

De oriëntatiefase wordt in oktober/november afgesloten met het eerste voortgangsgesprek. Het doel van dit gesprek is inzicht te krijgen in je ontwikkeling en vooruit te kijken naar de volgende periode. Bij dit gesprek zijn je schoolopleider (of je 1^e examiner als je werkplek geen schoolopleider kent) en je werkplekbegeleider aanwezig. Je neemt als student het initiatief om een moment af te spreken voor dit gesprek.

Vorbereiding van het gesprek

Minimaal 1 week voor het eerste voortgangsgesprek stuur je jouw ontwikkelingsportfolio naar de schoolopleider en de werkplekbegeleider. Dit portfolio bestaat uit:

- voorblad conform de algemene instructies voorblad (voorbeeld is te vinden op Blackboard)
- inhoudsopgave
- korte inleiding waarin je in elk geval aangeeft op welke school je lesgeeft, aan welke niveaus en voor welke vakken je wordt ingezet
- een kritische reflectie waarbij je de beoordelingscriteria doorneemt en ingaat op de door jou gestelde leerdoelen (maximaal 6 A4). Je verwijst in de reflectie steeds naar mogelijke bewijstukken, die je toevoegt als bijlage. In je reflectie komende onderstaande punten terug:
 - Welke activiteiten heb ik ondernomen?
 - Wat heb ik afgelopen periode geleerd?
 - Met welke literatuur en theorieën onderbouw ik mijn handelen?
 - Wat heb ik gedaan met de feedback die ik gekregen heb?
 - Wat zijn mijn sterke en minder sterke punten?
 - Hoe kan ik nog verder groeien?
- Vooruitblik op je professionaliseringsplan voor de komende periode (versie 2) met hierin een voorstel voor de leerdoelen waar je in de volgende fase aan wilt werken
- (Als bijlage:) het professionaliseringsplan voor de oriëntatiefase.

Uitvoering van het eerste voortgangsgesprek

Je voert dit gesprek met de schoolopleider en je werkplekbegeleider. Zowel schoolopleider als werkplekbegeleider hebben het ontwikkelingsportfolio, inclusief professionaliseringsplan van tevoren gelezen. Het gesprek duurt tussen de 40 en 50 minuten en heeft de volgende opbouw:

- Jij geeft in 10 minuten een korte toelichting op je ontwikkeling tot nu toe.
- De schoolopleider en werkplekbegeleider stellen daarna vragen die dienen
 - om beter zicht te krijgen op jouw ontwikkeling tot nu toe;
 - ter stimulering van de diepgang in je verdere ontwikkeling.
- De schoolopleider en werkplekbegeleider geven naar aanleiding van het gesprek feedback en vullen het feedbackformulier voor het eerste voortgangsgesprek in (zie bijlage 2).

Je schrijft een korte reflectie n.a.v. van dit gesprek die je samen met het ingevulde feedbackformulier binnen een week stuurt naar alle aanwezigen, je studiecoach en de eerste examinator. Tevens stel je je professionaliseringsplan bij aan de hand van de uitkomsten van het voortgangsgesprek, waarbij je leerdoelen opneemt voor de volgende fase. Dit plan deel je met je werkplekbegeleider, studiecoach en de examinator.

Hoofd- en verdiepingsfase

Deze fase loopt van november tot en met het tweede voortgangsgesprek in februari/maart.

- In deze fase is het noodzakelijk dat je verdieping aanbrengt in je ontwikkeling tot startbekwaam docent in jouw afstudeerrichting. Dit doe je aan de hand van het professionaliseringsplan (versie 2), dat je naar aanleiding van het voortgangsgesprek hebt bijgesteld.
- Gedurende deze hele fase ben je bezig met de door jou geformuleerde activiteiten en de taken die je hebt binnen de school.
- Je verzamelt bewijzen waarmee je aantoont aan de leeruitkomst te werken.

Vakdidactisch bezoek

In december/januari/februari vindt er een vakdidactisch bezoek plaats in de authentieke situatie. Dit bezoek is formatief van aard en wordt gedaan door een docent van je opleiding.

Vorbereiding van het vakdidactisch bezoek

Een week van tevoren lever je bij de docent die het vakdidactisch bezoek gaat doen aan:

- voorbereiding van de onderwijsactiviteit (bijvoorbeeld een lesplanformulier) en onderwijsmateriaal
- theoretische verantwoording van de gemaakte pedagogische en didactische keuzes
- beschrijving van de beginsituatie (context)
- eventueel punten waar je specifiek feedback op wilt hebben

Observatie, gesprek en verwerking:

Je opleidingsdocent observeert je bij een onderwijsactiviteit. Na afloop van de observatie volgt een gesprek. De opleidingsdocent geeft daarna schriftelijke feedback.

Je maakt een verslag op basis van het feedbackformulier en het gesprek en gaat zowel theoretisch als praktisch aan de slag met deze feedback. Je deelt dit verslag met de opleidingsdocent en de

werkplekbegeleider. Je probeert vervolgens nieuwe dingen uit en reflecteert hierop en verwerkt dit in het beoordelingsportfolio.

Tweede voortgangsgesprek

In februari/maart is het tijd voor het tweede voortgangsgesprek. Het belangrijkste doel hiervan is dat je een helder beeld krijgt van waar je staat in jouw ontwikkeling tot startbekwaam leraar. In het gesprek krijg je als het ware een spiegel voorgehouden. Jij krijgt hierdoor inzicht in waar je staat en wat je de resterende tijd nog moet doen om het eindniveau te bereiken. Het is dus een ontwikkelingsgericht gesprek met een formatief karakter.

Bij dit gesprek zijn de 1^e examinerator en de schoolopleider aanwezig. Ook je werkplekbegeleider wordt uitgenodigd. Je neemt als student het initiatief om een moment af te spreken voor dit gesprek.

Vorbereiding van het gesprek

Een week van tevoren lever je een portfolio aan met daarin:

- voorblad conform de algemene instructies voorblad
- inhoudsopgave
- korte inleiding waarin je in elk geval aangeeft op welke school je lesgeeft, aan welke niveaus en voor welke vakken je wordt ingezet
- een kritische reflectie waarbij je de beoordelingscriteria doorneemt en in gaat op de door jou gestelde leerdoelen (maximaal 6 A4). Je verwijst in de reflectie steeds naar mogelijke bewijsstukken, die je toevoegt als bijlage. In je reflectie komen de onderstaande punten terug:
 - Welke activiteiten heb ik ondernomen?
 - Wat heb ik afgelopen periode geleerd?
 - Met welke literatuur en theorieën onderbouw ik mijn handelen?
 - Wat heb ik gedaan met de feedback die ik gekregen heb?
 - Wat zijn mijn sterke en minder sterke punten?
 - Hoe kan ik nog verder groeien?
- Conclusie en vooruitblik; je geeft antwoord op de vragen: waar sta ik in mijn ontwikkeling als docent binnen de door mij gekozen afstudeerrichting? Aan welke leerdoelen wil ik in de volgende fase werken? Bijlagen met selectie van bewijsstukken, waarbij je per bewijsstuk kort en bondig aangeeft wat je hiermee aan wilt tonen. De volgende bewijsstukken dienen in elk geval opgenomen te worden:
 - videofragment van je handelen in een authentieke situatie. Indien dit niet toegestaan is voeg je een ondertekende verklaring van je werkplekbegeleider toe. Je zorgt in dat geval voor andere bewijzen die een beeld geven van je handelen in de praktijk
 - materiaal van onderwijsactiviteiten
 - feedback van de opleidingsdocent n.a.v. het vakdidactisch bezoek en je reflectie hierop
 - feedback van leerlingen/studenten
 - feedback van je werkplekbegeleider

(als bijlages:) verslag van het eerste voortgangsgesprek met het ingevulde feedbackformulier n.a.v. het eerste voortgangsgesprek en eerdere professionaliseringsplannen (versie 1 en 2)

Uitvoering van het tweede voortgangsgesprek

Het tweede voortgangsgesprek duurt ongeveer 50 minuten. Tijdens dit gesprek staat de voortgang van jouw ontwikkeling tot startbekwaam leraar centraal. Je benoemt waarin je bent gegroeid, wat je ontwikkelpunten zijn en welke verdieping er heeft plaatsgevonden ten opzichte van de oriëntatiefase. Na jouw presentatie van maximaal 20 minuten stellen de examinerator en schoolopleider vragen n.a.v. je presentatie en portfolio.

Na afloop vullen de examinerator en schoolopleider samen de ontwikkelrubric voor het tweede voortgangsgesprek in (zie bijlage 2). De examinerator geeft duidelijk aan of je ontwikkeling op het gewenste niveau ligt. Je schrijft zelf een reflectie n.a.v. dit gesprek dat je naar alle aanwezigen en de studiecoach toestuurt. Tevens stel je je professionaliseringsplan weer bij, waarbij je leerdoelen opneemt voor de eindfase.

Eindfase

Deze fase loopt van het tweede voortgangsgesprek tot aan het einde van het cursusjaar.

- In deze fase werk je verder aan je ontwikkeling tot startbekwaam docent in jouw afstudeerrichting. Dit doe je aan de hand van het professionaliseringsplan (versie 3), dat je naar aanleiding van het tweede voortgangsgesprek hebt bijgesteld.
- Gedurende deze hele fase ben je bezig met de door jou geformuleerde activiteiten en de taken die je hebt binnen de school.
- Je stelt het beoordelingsportfolio op waarin je door middel van kritische reflecties en bewijzen aantoot aan de leeruitkomst te voldoen.

3. Beoordeling Handelingsbekwaam leraar <vak> avo/bo

De examinering bestaat uit een gesprek met je 1e en 2e examinerator naar aanleiding van je beoordelingsportfolio. Je werkplekbegeleider en schoolopleider kunnen bij dit gesprek aanwezig zijn, maar zij hebben geen beoordelende rol¹. Dit gesprek wordt aan de hand van je beoordelingsportfolio gevoerd.

Procedure beoordelingsgesprek

Het portfolio stuur je minimaal twee weken voor het eindgesprek naar beide examineratoren. Het gesprek duurt 90 minuten. Jij geeft een presentatie van ongeveer 20 minuten, waarbij het uitgangspunt is dat de examineratoren kennis hebben genomen van het portfolio. Daarna volgt een criteriumgericht interview van 40 minuten dat zich richt op de volgende onderdelen:

- In hoeverre is aan de leeruitkomst en bijbehorende beoordelingscriteria voldaan, m.a.w. ben je handelingsbekwaam?
- Hoe heb je je in de gekozen afstudeerrichting ontwikkeld?
- Wat zijn ontwikkelpunten voor jou als startend docent (in de eerstkomende jaren als leraar)?

Ten slotte gaan de examineratoren zich beraden en vullen zij samen de beoordelingsrubric in (zie bijlage 4). Daarna bespreken zij de (voorlopige) uitslag met je.

Eisen aan het beoordelingsportfolio Handelingsbekwaam leraar <vak> avo/bo

Je levert je portfolio zo kort en bondig mogelijk aan. In totaal bestaat het beoordelingsportfolio uit:

- voorblad conform de algemene instructies voorblad
- inhoudsopgave
- korte inleiding waarin je in elk geval aangeeft op welke school je lesgeeft, aan welke niveaus en voor welke vakken je wordt ingezet
- een kritische reflectie waarbij je de beoordelingscriteria doorneemt (maximaal 12 A4). Je verwijst in de reflectie steeds naar de betreffende bewijstukken in de bijlagen. In je reflectie komende onderstaande punten terug:
 - Welke activiteiten heb ik ondernomen?
 - Wat heb ik dit jaar geleerd?
 - Met welke literatuur en theorieën onderbouw ik mijn handelen?
 - Wat heb ik gedaan met de gekregen feedback, bijvoorbeeld van leerlingen, werkplekbegeleider, collega's, vakdidacticus, examinerator, schoolopleider etc.?
 - Wat zijn mijn sterke en minder sterke punten?
 - Hoe kan ik nog verder groeien?
- Conclusie waarbij je in gaat op de centrale vragen:
 - Waaruit blijkt dat ik een startbekwaam leraar ben?
 - Hoe heb ik me in de gekozen afstudeerrichting ontwikkeld?
 - Wat zijn mijn ontwikkelpunten straks als startend docent?

¹ Tenzij de schoolopleider is aangewezen als tweede examinerator.

- Bijlagen met selectie van bewijsstukken, waarbij je per bewijsstuk kort en bondig aangeeft wat je hiermee aan wilt tonen. De volgende bewijsstukken dienen in elk geval opgenomen te worden:
 - videofragment van je handelen in een authentieke situatie. Indien dit niet is toegestaan voeg je een ondertekende verklaring van je werkplekbegeleider toe. Je zorgt in dat geval voor andere bewijzen die een beeld geven van je handelen in de praktijk
 - materiaal van onderwijsactiviteiten (denk daarbij o.a. aan lesvoorbereiding, materiaal dat ingezet wordt tijdens onderwijsactiviteiten en toetsmateriaal)
 - een eindevaluatie van je werkplekbegeleider (bijlage 3)
 - feedback van de opleidingsdocent n.a.v. het vakdidactisch bezoek en je reflectie hierop
 - feedback van leerlingen/studenten
 - verslag van het eerste en tweede voortgangsgesprek en de daaruit volgende bijstellingen in je professionaliseringsplan

N.B. Het bewijsmateriaal kan allerhande vormen hebben: beeldmateriaal, beroepsproducten, feedback van anderen etc. Voor de bewijsstukken geldt dat ze gevarieerd, relevant, authentiek, actueel en van de gevraagde kwaliteit zijn (zgn. VRAAK-criteria).

Bijlage 1 Leerlijn Handlingsbekwaamheid TLO 2020-2021

De opbouw van de leerlijn gedurende de opleiding is gebaseerd op toename van:

aspecten	propedeuse	hoofdfase A	hoofdfase B	afstudeerfase
zelfstandigheid	(intensief) begeleid	van grotendeels begeleid naar grotendeels onbegeleid	zelfstandig, begeleiding op afstand
verantwoordelijkheid	niet voor resultaat, wel voor inzet verantwoordelijk	van voornamelijk gedeelde en beperkte...	...naar voornamelijk individuele en grotere verantwoordelijkheid	volledige verantwoordelijkheid
complexiteit taken	eenvoudig, geïnstrueerd	van meer afgebakende, overzichtelijkenaar complexe(re) en minder voorspelbare taken	echte complexiteit in de dagelijkse praktijksituaties

Domein	Beoordelingscriteria	Propedeuseniveau (minimum voor eind propedeuse)	Hoofdfaseniveau A (minimum voor halverwege hoofdfase)	Hoofdfaseniveau B (minimum voor eind hoofdfase)	Afstudeerfaseniveau (minimum voor eind afstudeerfase)	Plusniveau
Pedagogisch bekwaam	Contact met en aansluiting bij leerlingen/studenten	Je maakt contact met leerlingen/studenten en sluit aan bij de doelgroep.	Je toont oog voor leerlingen/studenten en stimuleert hen om te leren.	Je toont oog voor de verschillen tussen leerlingen/studenten en stimuleert hen om te leren.	Je handelt doelmatig en intercultureel sensitief t.a.v. leerlingen/studenten, je speelt in op verschillen tussen hen en stimuleert hun leren en persoonlijke ontwikkeling.	Je creëert een effectief en plezierig werk- en leerklimaat voor leerlingen, draagt bij aan opvoedkundige waarden en je kunt probleemsituaties t.a.v. groepen en individuele leerlingen flexibel en adequaat oplossen.
	Pedagogisch klimaat en leerling-begeleiding	Je durft de leiding te nemen in de omgang met leerlingen/studenten en toont daarbij inzicht in groepsdynamica en principes van klassenmanagement.	Je creëert binnen gangbare onderwijssituaties in avo of (v)mbo een ordelijk werkklimaat.	Je creëert binnen gangbare onderwijssituaties in avo en (v)mbo een ordelijk en veilig werk- en leefklimaat, je stemt je pedagogisch-didactisch handelen af op de onderwijs-behoefte van je leerlingen/ studenten en signaleert leer-, gedrags- en ontwikkelingsproblemen en -stoornissen.	Je creëert op de school van je afstudeerrichting in de dagelijkse onderwijsleersituaties een ordelijk en veilig werk- en leefklimaat, waarbij je rekening met verschillen tussen leerlingen/studenten.	
Vakinhoudelijk & vakdidactisch bekwaam	Vakdidactische aspecten onderwijs-uitvoering	Je voert vakdidactisch voorbereide onderwijsactiviteiten uit aan de hand van lesdoelen in begeleide (semi-) authentieke contexten.	Je voert (vak)didactisch verantwoorde, activerende onderwijsactiviteiten uit, waaronder toetsen/ feedback, binnen authentieke (deels begeleide) contexten van avo of (v)mbo, waarbij je het leren op adequate wijze organiseert.	Je voert (vak)didactisch verantwoorde, activerende en effectieve onderwijsactiviteiten uit, waaronder toetsen/feedback, binnen deels onbegeleide contexten van avo en (v)mbo, waarbij je het leren van de leerlingen, met hun verschillende talenten en achtergronden, faciliteert en stimuleert, en adequaat organiseert.	Je ontwerpt en verzorgt binnen de authentieke dagelijkse praktijkcontext van je school (vak)didactisch verantwoorde, activerende en effectieve onderwijsactiviteiten (inclusief toetsen/feedback) die bijdragen aan lange termijn doelen binnen het curriculum en rekening houden met verschillen tussen leerlingen/studenten.	Je ontwerpt en verzorgt verantwoorde en de leerlingen/studenten uitdagende onderwijsactiviteiten, waarin naast een adequate planning ook ruimte is voor improvisatie en aansluiting bij verschillen tussen leerlingen/studenten en bij de actualiteit.
	Reflectie op professionele ontwikkeling t.a.v. (vak)didactiek	Je toont bereidheid te leren van fouten in de eigen beheersing van het vak(gebied) en je onderneemt actie ter verbetering.	Je toont voldoende beheersing van het vak(gebied) om leerlingen/studenten in voorbereide situaties verantwoord te onderwijzen.	Je toont voldoende beheersing van het vak(gebied) om leerlingen/studenten in gangbare situaties verantwoord te onderwijzen.	Je past jouw kennis, vaardigheden en inzichten toe in de praktijk van jouw afstudeerrichting als een handelingsbekwaam vakdocent die de leerstof adequaat aanpast aan de doelgroep.	Je levert een actieve bijdrage aan de actuele ontwikkeling van je vakgebied.

Brede professionele basis	Professionele samenwerking	Je communiceert actief met je werkplekbegeleider en medestudenten , en komt afspraken na . Je laat door je gedrag als leraar-in-opleiding in scholen zien dat je je bewust bent van je voorbeeldfunctie als docent .	Je werkt constructief samen met medestudenten in en buiten de opleiding en met docenten en collega's in het werkveld .	Je werkt constructief samen met medestudenten in en buiten de opleiding en met docenten en collega's in het werkveld, en stemt je professionele handelen waar nodig af met hen .	Je functioneert betrouwbaar en proactief , je handelt doelmatig en intercultureel sensitief t.a.v. collega's en alle andere bij de leerling/student betrokkenen , zoals ouders en begeleiders van het leren op de werkplek, en stemt waar nodig af.	Je participeert als volwaardige collega op de school en draagt bij aan de schoolontwikkeling en de professionalisering van de beroepsgroep.
	Professionele dialoog	Je reflecteert actief op basis van reacties van leerlingen, medestudenten, (werkplek) begeleiders en anderen op je eigen handelen als leraar .	Je draagt d.m.v. intervisie actief bij aan je eigen professionele ontwikkeling en die van medestudenten.	Je draagt d.m.v. intervisie actief bij aan je eigen systematische en op een onderzoekende houding gebaseerde professionele ontwikkeling en die van medestudenten.	In professionele dialoog met anderen verbind je je eigen handelen als leraar met je pedagogisch-didactische opvattingen over vak en onderwijs , vanuit een onderzoekende houding en systematische professionele ontwikkeling gebaseerd op inzichten uit literatuur en praktijk.	

Bijlage 2 Feedbackinstrument voortgangsgesprek Handelingsbekwaam leraar <vak> avo/bo

Naam student:	Opleiding:	WPL-school:
	Voltijd/deeltijd:	Afstudeerrichting:
Naam feedbackgever:	Rol feedbackgever:	Datum:

Feedback ten behoeve van: tussentijdse evaluatie / (1^e/2^e) voortgangsgesprek / portfolio / ...

Afstudeerfaseniveau

zelfstandigheid	zelfstandig, begeleiding op afstand
verantwoordelijkheid	volledige verantwoordelijkheid
complexiteit taken	echte complexiteit in de dagelijkse praktijksituaties

Domein	Feedback criterium	Afstudeerfaseniveau (minimum voor eind afstudeerfase)	FEEDBACK (wat ik gezien of gemerkt heb)	FEEDFORWARD (wat je nog verder zou kunnen ontwikkelen)
Pedagogisch bekwaam	Contact met en aansluiting bij leerlingen/ studenten	Je handelt doelmatig en intercultureel sensitief t.a.v. leerlingen/ studenten, je speelt in op verschillen tussen hen en stimuleert hun leren en persoonlijke ontwikkeling.		
	Pedagogisch klimaat en leerling-begeleiding	Je creëert op de school van je afstudeerrichting in de dagelijkse onderwijsleersituaties een ordelijk en veilig werk- en leefklimaat, waarbij je rekening met verschillen tussen leerlingen/studenten.		
Vakinhoudelijk & vakdidactisch bekwaam	Vakdidactische aspecten onderwijs-uitvoering	Je ontwerpt en verzorgt binnen de authentieke dagelijkse praktijkcontext van je school (vak)didactisch verantwoorde, activerende en effectieve onderwijsactiviteiten (inclusief toetsen/feedback) die bijdragen aan lange termijn doelen binnen het curriculum en rekening houden met verschillen tussen leerlingen/studenten.		
	Reflectie op professionele ontwikkeling t.a.v. (vak)didactiek	Je past jouw kennis, vaardigheden en inzichten toe in de praktijk van jouw afstudeerrichting als een handelingsbekwaam vakdocent die de leerstof adequaat aanpast aan de doelgroep.		
Brede professionele basis	Professionele samenwerking	Je functioneert betrouwbaar en proactief, je handelt doelmatig en intercultureel sensitief t.a.v. collega's en alle andere bij de leerling/student betrokkenen, zoals ouders en begeleiders van het leren op de werkplek, en stemt waar nodig af.		
	Professionele dialoog	In professionele dialoog met anderen verbind je je eigen handelen als leraar met je pedagogisch-didactische opvattingen over vak en onderwijs, vanuit een onderzoekende houding en systematische professionele ontwikkeling gebaseerd op inzichten uit literatuur en praktijk.		

Bijlage 3 Eindevaluatie door werkplekbegeleider Handelingsbekwaam leraar <vak> avo/bo 2020-2021

Naam student:	Opleiding:	WPL-school:
	Voltijd/deeltijd:	Afstudeerrichting:
Naam werkplekbegeleider:	Handtekening werkplekbegeleider:	Datum:
Afstudeerfaseniveau		
	zelfstandigheid	zelfstandig, begeleiding op afstand
	verantwoordelijkheid	volledige verantwoordelijkheid
	complexiteit taken	echte complexiteit in de dagelijkse praktijksituaties

	Beoordelings-criteria:	Criterium is meer dan voldoende aangetoond,	Criterium is voldoende aangetoond:	Criterium is niet voldoende aangetoond,
Pedagogische bekwaamheid	Contact met en aansluiting bij leerlingen/ studenten	☐ Want:	☐ Je handelt doelmatig en intercultureel sensitief t.a.v. leerlingen/studenten, je speelt in op verschillen tussen hen en stimuleert hun leren en persoonlijke ontwikkeling. Toelichting:	☐ Want:
	Pedagogisch klimaat en leerling-begeleiding	☐ Want:	☐ Je creëert op de school van je afstudeerrichting in de dagelijkse onderwijsleersituaties een ordelijk en veilig werk- en leefklimaat, waarbij je rekening met verschillen tussen leerlingen/studenten. Toelichting:	☐ Want:
Vakinhoudelijke en vakdidactische bekwaamheid	Vakdidactische aspecten onderwijs-uitvoering	☐ Want:	☐ Je ontwerpt en verzorgt binnen de authentieke dagelijkse praktijkcontext van je school (vak)didactisch verantwoorde, activerende en effectieve onderwijsactiviteiten (inclusief toetsen/feedback) die bijdragen aan lange termijn doelen binnen het curriculum en rekening houden met verschillen tussen leerlingen/studenten. Toelichting:	☐ Want:
	Reflectie op professionele ontwikkeling t.a.v. (vak)didactiek	☐ Want:	☐ Je past jouw kennis, vaardigheden en inzichten toe in de praktijk van jouw afstudeerrichting als een handelingsbekwaam vakdocent die de leerstof adequaat aanpast aan de doelgroep. Toelichting:	☐ Want:
Brede professionele basis	Professionele samenwerking	☐ Want:	☐ Je functioneert betrouwbaar en proactief, je handelt doelmatig en intercultureel sensitief t.a.v. collega's en alle andere bij de leerling/student betrokkenen, zoals ouders en begeleiders van het leren op de werkplek, en stemt waar nodig af. Toelichting:	☐ Want:

	Professionele dialoog	☐ Want:	☐ In professionele dialoog met anderen verbind je je eigen handelen als leraar met je pedagogisch-didactische opvattingen over vak en onderwijs, vanuit een onderzoekende houding en systematische professionele ontwikkeling gebaseerd op inzichten uit literatuur en praktijk. Toelichting:	☐ Want:
--	------------------------------	-----------------------------------	--	-----------------------------------

Eindevaluatie werkplekbegeleider

Ja, ik heb jou zien functioneren op tenminste het afstudeerniveau voor handelingsbekwaam leraar in je vak in avo/vmbo/mbo.

Feedforward voor het vervolg van je loopbaan:

Nee, ik heb jou nog niet voldoende zien functioneren op tenminste het afstudeerniveau voor handelingsbekwaam leraar in je vak in avo/vmbo/mbo.

Feedforward voor het alsnog verwerven van het afstudeerniveau handelingsbekwaam leraar:

Bijlage 4 Beoordelingsrubric Handelingsbekwaam leraar <vak> avo/bo 2020-2021

Gegevens

Naam student:	Opleiding (voltijd of FO-deeltijd):	(WPL-)school
Studentnummer:	Afstudeerrichting:	
Naam 1 ^e examiner:	Handtekening 1 ^e examiner:	Toetscode Progress:
Naam 2 ^e examiner:	Handtekening 2 ^e examiner:	Datum t.b.v. invoer Progress (inleverdatum of datum assessment):
Gebruikte handleiding met vermelding van bijbehorend studiejaar:		

Voorwaarden om Handelingsbekwaam leraar <vak> avo/(v)mbo te kunnen beoordelen

	ja	nee	
<i>Volledigheid</i>	0	0	Het HB-portfolio is beknopt en compleet: bevat alle gevraagde onderdelen, waaronder een kritische reflectie op de leeruitkomst met verwijzing naar de bewijsstukken en het verplichte voorblad.
<i>Lay-out, spelling en stijl</i>	0	0	Teksten zijn goed leesbaar en bevatten geen of nauwelijks spel fouten. Het verslag is <i>gestructureerd</i> m.b.v. een inhoudsopgave, hoofdstuktitels, kopjes, alinea's en witregels en/of de digitale weergave is helder gestructureerd en navigeerbaar. De <i>stijl</i> is professioneel en navolgbaar.
<i>Bewijsvoering</i>	0	0	De bewijsvoering voldoet aan de VRAAK-criteria (Variatie, Relevantie, Authenticiteit, Actualiteit, Kwaliteit) en bevat in elk geval feedback van leerlingen/studenten, van de werkplekbegeleider en van een vakdocent van NHL Stenden.
<i>Bronvermelding</i>	0	0	Bronvermeldingen en verwijzingen zijn consequent genoteerd volgens APA-richtlijnen.
<i>Afstudeerrichting</i>	0	0	De afstudeerrichting is zichtbaar in de bewijsvoering.

Handelingsbekwaam leraar in jouw vakgebied binnen de door jou gekozen afstudeerrichting

Je past jouw kennis, vaardigheden en inzichten toe in de praktijk van jouw afstudeerrichting als een handelingsbekwaam vakdocent binnen de kaders van de bekwaamheidseisen. Dat betekent dat je doelmatig en intercultureel sensitief handelt t.a.v. leerlingen, collega's en alle andere betrokkenen, in het voorbereiden, uitvoeren, evalueren en ontwikkelen van onderwijs op jouw school en dat je je handelen onderbouwt vanuit actuele inzichten uit theorie en praktijk.

Afstudeerfaseniveau

zelfstandigheid	zelfstandig, begeleiding op afstand
verantwoordelijkheid	volledige verantwoordelijkheid
complexiteit taken	echte complexiteit in de dagelijkse praktijksituaties

EINDBEOORDELING AANTONEN VAN DE LEERUITKOMST:

Bewijsvoering is systematisch bovengemiddeld volledig en van hoog niveau t.a.v. het gevraagde voor de leeruitkomst, en omvat enkele uitzonderlijke prestaties (benoemd in de verantwoording).	Bewijsvoering is systematisch bovengemiddeld volledig en toont over de volle breedte een hoger niveau dan minimaal vereist voor het kunnen voldoen aan de leeruitkomst (benoemd in de verantwoording).	Bewijsvoering is acceptabel om redelijkerwijs vast te kunnen stellen of de leeruitkomst behaald is. Bewijsvoering is compleet en het niveau hiervan is toereikend.	Bewijsvoering is niet afdoende om vast te kunnen stellen of aan de leeruitkomst wordt voldaan. Er zijn hiaten, ernstige tekortkomingen of portfolio's tonen niet voldoende het vereiste niveau aan (benoemd in de verantwoording).
☐ uitstekend	☐ goed	☐ voldoende	☐ onvoldoende

Verantwoording eindbeoordeling:

--

Beoordelings-criteria:		criterium is meer dan voldoende aangetoond,	criterium is voldoende aangetoond:	criterium is niet voldoende aangetoond,
Pedagogische bekwaamheid	Contact met en aansluiting bij leerlingen/ studenten	☐ Want:	☐ Je handelt doelmatig en intercultureel sensitief t.a.v. leerlingen/studenten, je speelt in op verschillen tussen hen en stimuleert hun leren en persoonlijke ontwikkeling. Toelichting:	☐ Want:
	Pedagogisch klimaat en leerling-begeleiding	☐ Want:	☐ Je creëert op de school van je afstudeerrichting in de dagelijkse onderwijsleersituaties een ordelijk en veilig werk- en leefklimaat, waarbij je rekening met verschillen tussen leerlingen/studenten. Toelichting:	☐ Want:
Vakinhoudelijke en vakdidactische bekwaamheid	Vakdidactische aspecten onderwijs-uitvoering	☐ Want:	☐ Je ontwerpt en verzorgt binnen de authentieke dagelijkse praktijkcontext van je school (vak)didactisch verantwoorde, activerende en effectieve onderwijsactiviteiten (inclusief toetsen/feedback) die bijdragen aan lange termijn doelen binnen het curriculum en rekening houden met verschillen tussen leerlingen/studenten. Toelichting:	☐ Want:
	Reflectie op professionele ontwikkeling t.a.v. (vak)didactiek	☐ Want:	☐ Je past jouw kennis, vaardigheden en inzichten toe in de praktijk van jouw afstudeerrichting als een handelingsbekwaam vakdocent die de leerstof adequaat aanpast aan de doelgroep. Toelichting:	☐ Want:
Brede professionele basis	Professionele samenwerking	☐ Want:	☐ Je functioneert betrouwbaar en proactief, je handelt doelmatig en intercultureel sensitief t.a.v. collega's en alle andere bij de leerling/student betrokkenen, zoals ouders en begeleiders van het leren op de werkplek, en stemt waar nodig af. Toelichting:	☐ Want:
	Professionele dialoog	☐ Want:	☐ In professionele dialoog met anderen verbind je je eigen handelen als leraar met je pedagogisch-didactische opvattingen over vak en onderwijs, vanuit een onderzoekende houding en systematische professionele ontwikkeling gebaseerd op inzichten uit literatuur en praktijk. Toelichting:	☐ Want:

Feedforward voor de inductiefase:

Bijlage 5 Jaaroverzicht Afstudeerfase 2020-2021

Planning

Datum	Planning HB	Planning PP	Planning DO
Oriëntatiefase	<ul style="list-style-type: none"> • Kennismaking examiner • Professionaliseringsplan versie 1 (september!) • Uitvoeren professionaliseringsplan versie 1 • Opstellen ontwikkelportfolio • Eerste voortgangsgesprek (oktober, november) 	<ul style="list-style-type: none"> • Oriëntatie • Opstellen eerste aanzet tot onderwijs- en vakvisie • Verzamelen materialen voor portfolio 	<ul style="list-style-type: none"> • Oriëntatie op onderzoek en onderwerp (18 september 2020). Probleemanalyse bespreken met begeleidende examiner (richtlijn: oktober/nov)
Hoofd- en verdiepfase	<ul style="list-style-type: none"> • Opstellen professionaliseringsplan versie 2 • Uitvoeren professionaliseringsplan versie 2 • Vakdidactisch lesbezoek (dec, jan, feb) • Tweede voortgangsgesprek (feb, mrt) 	<ul style="list-style-type: none"> • Verder ontwikkelen/bijstellen onderwijs- en vakvisie • Verzamelen materialen voor portfolio • Januari: professioneel voortgangsgesprek in de begeleidingsgroep 	<ul style="list-style-type: none"> • Probleemanalyse, ontwerpkenmerken, voorstel ontwerp, onderzoeksvragen en methodebeschrijving voorleggen aan beide examinatoren (richtdatum richtlijn: dec/jan)
Eindfase	<ul style="list-style-type: none"> • Opstellen professionaliseringsplan versie 3 • Uitvoeren professionaliseringsplan (versie 3) • Beoordelingsgesprek Handlingsbekwaam (mei, juni, juli) 	<ul style="list-style-type: none"> • Verder ontwikkelen/bijstellen onderwijs- en vakvisie • Verzamelen materialen voor portfolio • Opstellen portfolio • Proefdraaien peerassessment in de begeleidingsgroep • inleveren portfolio PP (richtdatum 21 mei) • Voorbereiden feedback op portfolio collega-studenten • Peerassessment (richtdatum 4, 11, 18 juni) 	<ul style="list-style-type: none"> • Didactisch ontwerp uitvoeren en resultaten analyseren, conclusies en reflectie bespreken met begeleidende examiner (richtlijn: feb/mrt), • Eindverslag voor beide examinatoren: uiterlijk dinsdag 25 mei 2021 (voor mogelijkheid tot afronden voor de zomervakantie)

Bijlage 6 Begeleidingsbijeenkomsten 2020-2021

Elke vrijdag is er voor studenten per opleiding tijd ingeroosterd op NHL Stenden waar je individueel of in groepjes kunt werken aan je portfolio. Er is ook altijd een docent aanwezig die je op weg kan helpen met je vragen. Daarnaast zijn er coachingsbijeenkomsten ingeroosterd, gericht op HB en PP. Ook voor DO zijn er bijeenkomsten (zie de Handleiding DO). Gedurende deze ochtenden wordt aandacht besteed aan de professionaliseringsplannen, het portfolio voor handelingsbekwaam leraar en professioneel profiel. Je opleiding geeft in overleg met de studenten zelf een invulling aan deze ochtenden. Daarnaast is er elke periode een vrijdag waarop de opleidingsscholen de mogelijkheid hebben om een bijeenkomst te organiseren. Tot slot staat er dit jaar drie keer een TLO-brede themabijeenkomst op NHL Stenden gepland geheel in het teken van de afstudeerrichtingen en PP. Je vindt de planning van de verschillende bijeenkomsten hieronder.

periode	datum	activiteit
Periode 1	4/9	Coachingsbijeenkomst NHL Stenden
	11/9	Mogelijkheid bijeenkomst op opleidingsschool
	18/9	TLO-brede themabijeenkomst afstudeerrichting
	25/9	Mogelijkheid bijeenkomst op opleidingsschool
	2/10	Coachingsbijeenkomst NHL Stenden
	9/10	Coachingsbijeenkomst NHL Stenden
	16/10	<i>Herfstvakantie</i>
	23/10	Coachingsbijeenkomst NHL Stenden
	30/10	Coachingsbijeenkomst NHL Stenden
	6/11	Toetsweek
Periode 2	13/11	Mogelijkheid bijeenkomst Opleidingsschool
	20/11	Coachingsbijeenkomst
	27/11	
	4/12	Mogelijkheid bijeenkomst opleidingsschool
	11/12	TLO-brede themabijeenkomst afstudeerrichting
	18/12	
	25/12	<i>Kerstvakantie</i>
	01/1	<i>Kerstvakantie</i>

	08/1	Coachingsbijeenkomst NHL Stenden
	15/1	
	22/1	Toetsweek
	29/1	Toetsweek
Periode 3	5/2	Mogelijkheid bijeenkomst Opleidingsschool
	12/2	Coachingsbijeenkomst NHL Stenden
	19/2	
	26/2	<i>Voorjaarsvakantie</i>
	5/3	Mogelijkheid bijeenkomst Opleidingsschool
	12/3	TLO-brede themabijeenkomst afstudeerrichting
	19/3	
	26/3	Coachingsbijeenkomst NHL Stenden
	2/4	
	09/4	Toetsweek
	16/4	Toetsweek
	Periode 4	23/4
30/4		Coachingsbijeenkomst NHL Stenden
7/5		<i>Meivakantie</i>
14/5		
21/5		Mogelijkheid bijeenkomst Opleidingsschool
28/5		
4/6		Gereserveerd voor assessment PP
11/6		Gereserveerd voor assessment PP
18/6		Gereserveerd voor assessment PP
25/6		Toetsweek
02/7		Toetsweek
09/7		Toetsweek

Bijlage 7 Begeleiding en beoordeling in afstudeerfase 2020-2021 modules HB & PP (vt)

Tijdens je afstudeerfase heb je te maken met een aantal begeleiders en beoordelaars op de school en op het instituut. Hieronder worden de rollen beschreven, zodat je weet bij wie je terecht kunt.

1. Rollen en verantwoordelijkheden

Studiecoach

De studiecoach begeleidt je tijdens de hele afstudeerfase: van het concretiseren en specificeren van de leeruitkomsten naar afstudeerrichting, vak en WPL-school in je professionaliseringsplan tot aan de generale repetitie voor je peerassessment PP. Hij of zij is ook je aanspreekpunt bij persoonlijke kwesties. De studiecoach is een docent van je opleiding, soms heb je daarnaast ook een studiecoach van de opleidingsschool.

Werkplekbegeleider (coach)

Je werkplekbegeleider is een docent, veelal vakdocent, van je WPL-school die je dagelijkse begeleiding verzorgt bij HB (eerstelijns ondersteuning op je werkplek). De begeleiding richt zich op het voorbereiden, uitvoeren en evalueren van onderwijsactiviteiten. Desgevraagd bezoekt de werkplekbegeleider ook een of meerdere lessen. In overleg met de student wordt dan gekozen voor een lesobservatieformulier (op Blackboard zijn diverse opties te vinden). Tevens zorgt je werkplekbegeleider ervoor dat je vertrouwd raakt met de schoolcultuur en houdt hij/zij het verloop van je leerproces bij. De werkplekbegeleider is in ieder geval aanwezig bij het eerste voortgangsgesprek HB.

Schoolopleider

De schoolopleider is als het ware de brug tussen de WPL-school en de opleiding; de algemeen begeleider van alle studenten op een betreffende WPL-school. Hij of zij begeleidt toekomstige en startende docenten in hun ontwikkeling van iets meer afstand dan de werkplekbegeleider (tweedelijns ondersteuning op je werkplek). Zo organiseert hij/zij bijvoorbeeld intervisiebijeenkomsten, zorgt voor theoretische verdieping en houdt zicht op het leerproces van de (toekomstige) docenten. Hij/zij is bovendien deelnemer aan de voortgangsgesprekken. In geval van vraagstukken rondom het functioneren van de student neemt de schoolopleider contact op met de instituutsopleider en/of de 1e examinator.

Instituutsopleider

De instituutsopleider is vaak minder direct in beeld voor de student in de afstudeerfase, behalve bij opleidingsscholen waar hij/zij een rol speelt in het opleidingstraject van de afstudeerfase. Hij/zij is een NHL Stenden Hogeschool-docent die gekoppeld is aan één of meerdere WPL-scholen. Hij of zij is het primaire aanspreekpunt voor de schoolopleider in de WPL-school en is binnen die school niet alleen betrokken bij het begeleiden en opleiden van studenten/stagiaires, maar ook bij schoolontwikkeling op het gebied van WPL, en de WPL-gerelateerde activiteiten van de student.

Vakdidacticus/Vakdidactisch expert

De vakdidactisch expert is een docent uit je opleidingsteam. Deze brengt je een bezoek op je werkplek en geeft je op basis van zijn/haar bevindingen vakdidactische feedback. Met deze feedback moet je aantoonbaar iets doen. De vakdidactisch expert kan verder ondersteuning bieden bij vragen van (vak)didactische aard en bij de opstelling van je onderwijs- en vakvisie.

Examinatoren

Module HB: de 1^e examinator bewaakt en beoordeelt de voortgang van het leerproces, door al tijdens het tweede voortgangsgesprek een rol te spelen: hij/zij houdt de student een spiegel voor. Bij stagnatie rapporteert hij of zij naar de studiecoach van de student. De belangrijkste taak is het beoordelen van het beoordelingsportfolio HB van de student. Bij het beoordelingsgesprek HB is een 2^e examinator aanwezig, samen beoordelen 1e en 2e examinator het gesprek en het portfolio.

Module DO: *zie de Handleiding voor die leeruitkomst.*

Module PP: je studiecoach is naast begeleider ook vaak de tweede examinator van PP. Een andere lerarenopleider van NHL Stenden Hogeschool fungeert als 1^e examinator bij het peerassessment.

Overige betrokkenen

Naast bovenstaande personen, zijn er ook anderen betrokken bij je afstuderen. Denk bijvoorbeeld aan docenten van je opleiding die workshops of colleges verzorgen, aan begeleiders van intervisiegroepen, externe gastdocenten, trainers, etc.

2. Begeleiding per leeruitkomst (HB en PP)

Naast de studiecoach, die je het gehele jaar begeleidt, kent de afstudeerfase ook een aantal specifieke begeleiders:

- *Bij de leeruitkomst (tegelijk ook module) 'handelingsbekwaam leraar avo/bo' (HB):*
 - Je volgt in principe intervisie voor HB op je WPL-school. Biedt de school geen intervisie, dan wordt eerst gekeken of je elders kunt aanschuiven en anders sluit je aan bij de intervisiegroep op NHL Stenden Hogeschool. Deze intervisie heeft betrekking op je dagelijks handelen in de praktijk en functioneren binnen de school(organisatie).
 - De (opleidings)scholen bieden vaak ook een eigen flankerend aanbod.
- *Bij de leeruitkomst 'didactisch ontwerp' (DO) van de module 'onderwijsprofessional avo/bo' (OP): zie de Handleiding voor die leeruitkomst.*
- *Bij de leeruitkomst 'professioneel profiel' (PP) binnen de module onderwijsprofessional (OP):*
 - Je neemt deel aan een aantal bijeenkomsten op de vrijdag, georganiseerd door NHL Stenden Hogeschool (zie bijlage 8 en 9). Door deze bijeenkomsten word je in staat gesteld om afstand te nemen van de dagelijkse praktijk in je school en met een helicopterview te kijken naar de onderwijssector die je gekozen hebt (i.e. de afstudeerrichting) en jouw visie daarop. Opleidingsscholen kunnen ook (op school en instituut) door middel van prikkelende workshops of activiteiten bijdragen aan de ondersteuning van PP.

3. Beoordelaars per leeruitkomst

Er zijn drie beoordelingen in de afstudeerfase, gekoppeld aan de drie leeruitkomsten:

1. Module handelingsbekwaam (portfolio-assessment en criteriumgericht interview)

Examinatoren 2020-2021:	
1e	Lerarenopleider NHL Stenden Hogeschool
2e	Schoolopleider of andere ervaren collega uit het werkveld (indien mogelijk, anders lerarenopleider NHL Stenden Hogeschool)
Formatief: vakdidactisch bezoek	Vakdidacticus van of namens de opleiding op NHL Stenden Hogeschool

2. Module Onderwijsprofessional:

2a. Professioneel profiel (profiel dossier en peerassessment)

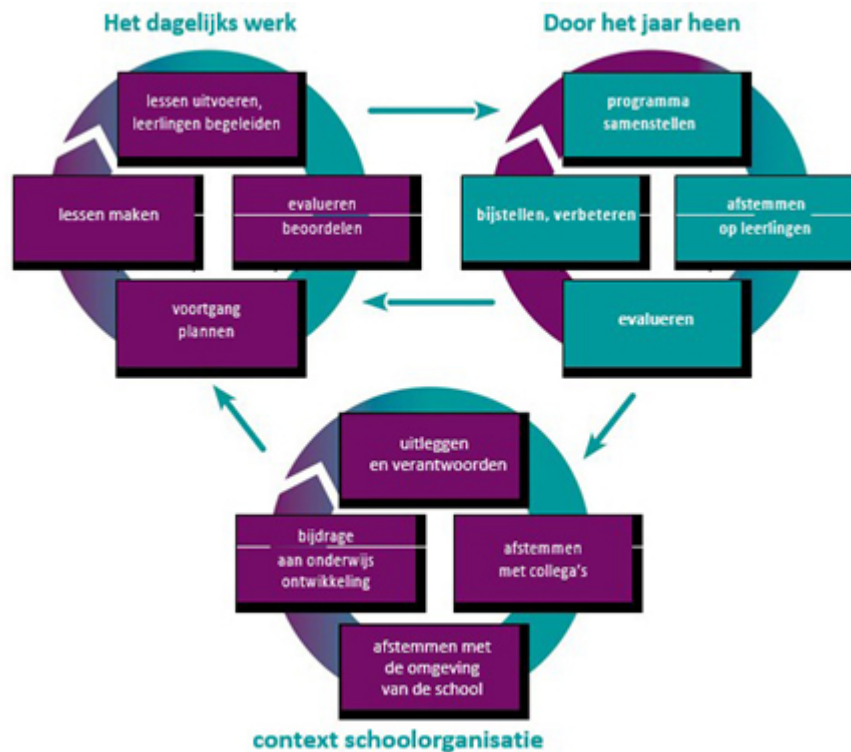
Examinatoren* 2020-2021:	
1 ^e	Lerarenopleider NHL Stenden Hogeschool
2 ^e	Lerarenopleider NHL Stenden Hogeschool

*Tenminste een van de twee is docent van of namens de opleiding op NHL Stenden Hogeschool

2b. Didactisch ontwerp (onderzoeksrapportage)

Examinatoren* 2020-2021:	
1 ^e	Lerarenopleider NHL Stenden Hogeschool
2 ^e	Begeleider didactisch ontwerp (evt. uit werkveld)

Bijlage 8 Landelijke bekwaamheidseisen/Eindkwalificaties

EEN BEKWAME LERAAR

Een bekwame leraar is een leraar die heeft aangetoond dat hij met zijn vakinhoudelijke, vakdidactische en pedagogische kennis en kunde zijn werk als leraar en als deelnemer aan de professionele onderwijsgemeenschap die hij samen met zijn collega's vormt, kan verrichten op een professioneel doelmatige en verantwoorde wijze.

De bekwaamheid van de leraar wordt in belangrijke mate bepaald door zijn vakinhoudelijke en pedagogisch-didactische kennis en kunde. De basis daarvan wordt in de bekwaamheidseisen vastgelegd.

Bij de interpretatie van de bekwaamheidseisen zijn de volgende uitgangspunten van belang:

- **De leraar is een professional:** Hij heeft een complex professioneel beroep dat hoge eisen stelt aan het niveau van zijn beroepskennis en -kunde. De leraar werkt in een professionele ruimte waarin hij verantwoordelijkheid neemt en voortdurend afwegingen en keuzes maakt. Hij werkt met een onderzoekende, resultaat- en ontwikkelingsgerichte houding zowel in de dagelijkse uitvoering als bij het bijstellen en verbeteren van het onderwijs. Het vermogen om zich blijvend te kunnen ontwikkelen in zijn werk, samen met en van zijn collega's te kunnen leren en bij de tijd te blijven is daarbij essentieel. Met collega's worden hier professionals bedoeld, ook van andere beroepen en zowel binnen als buiten de school. Het meewerken aan innovatie en onderzoek wordt onder deze uitspraak begrepen. Als professional in het onderwijs kan hij op basis van een brede algemene ontwikkeling, actuele ontwikkelingen in de samenleving vertalen naar zijn onderwijspraktijk.
- **Het gewenste niveau van beroepskennis en -kunde:** maakt het noodzakelijk dat de leraar een opleiding voltooid heeft op ten minste bachelor- of masterniveau of een opleiding die daaraan

gelijkwaardig is. Deze opleidingen moeten voldoen aan algemene criteria van niveau en kwaliteit, die dus ook voor deze bekwaamheidseisen gelden. Eisen betreffende de taal- en rekenvaardigheid van de leraar maken hier deel van uit. Deze criteria vormen het referentiekader voor het vaststellen van het niveau van bekwaamheid.

- **Werken in het onderwijs is teamwerk:** samenwerken met collega's, ouders en anderen, het aanspreken en aanspreekbaar zijn en het professionele handelen uitleggen en verantwoorden. Dit vereist communicatieve vaardigheden en goed kunnen samenwerken. Anderen zijn in deze context degene die professioneel bij de leerling of bij het onderwijs betrokken zijn. Dat kunnen onder andere beroepsbeoefenaren zijn in de sfeer van jeugdwerk, maatschappelijk werk, justitie of gezondheidszorg. Het gaat bijvoorbeeld ook om contacten met buitenschoolse opvang of samenwerking op het gebied van sport, kunst en cultuur. In het beroepsonderwijs bijvoorbeeld ook om de samenwerking met stagebedrijven en begeleiders op de werkplek. Om zijn beroep goed te kunnen uitoefenen moet de leraar kunnen organiseren, plannen en prioriteiten stellen.
- **Bekwaamheid is meer dan kennis en kunde:** In de interactie tussen de leraar en de leerling spelen de persoonlijkheid en de beroepshouding van de leraar een belangrijke rol. Het is daarom essentieel dat de leraar beschikt over zelfkennis en in staat is tot kritische reflectie op zichzelf in het professionele handelen.

Deze uitgangspunten zijn bij de lerarenopleidingen van NHL Stenden Hogeschool vooral geëxpliciteerd in de onderliggende 'brede professionele basis'. Omdat ze onder de andere bekwaamheidsdomeinen liggen, vervullen ze een essentiële rol in de opleiding tot leraar. Inhoudelijk zijn ze verbonden met de andere drie domeinen, maar de focus ligt meer op attitude dan op kennis en kunde.

1 BREDE PROFESSIONELE BASIS VOOR BEKWAAMHEID EN KWALIFICATIE LERAAR VO en DOCENT EDUCATIE EN BEROEPSONDERWIJS

Op basis van gevorderde kennis en kunde binnen zijn vakgebied, de vakdidactiek daarvan en pedagogische theorieën en methodieken die relevant zijn voor zijn onderwijs, en ondersteund door gespecialiseerde handboeken en onderwijsmethododes kan de leraar:

- zijn eigen onderwijs vormgeven, afstemmen op het niveau en de kenmerken van zijn leerlingen, uitvoeren, evalueren en bijstellen.
- samenwerken met collega's in - en waar relevant ook buiten - de eigen instelling en zijn professionele handelen waar nodig afstemmen met hen.
- bijdragen leveren aan onderwijskundige ontwikkelingen door het raadplegen van bronnen, het inbrengen van informatie en kritische bijdragen aan oordeelsvorming en het oplossen van praktijkproblemen.
- meewerken aan praktijkgericht onderzoek ten behoeve van onderwijsontwikkelingen en gebruik maken van nieuwe kennis en inzichten uit onderzoek die praktijkgericht zijn uitgewerkt en beproefd.
- zijn professionele handelen uitleggen en verantwoorden.
- zelfstandig vormgeven aan zijn professionele ontwikkeling.

1 BREDE PROFESSIONELE BASIS - AFSTUDEERFASE

Onderzoekend vermogen

- doet didactisch ontwerponderzoek ten behoeve van onderwijsontwikkelingen en maakt gebruik van nieuwe kennis en inzichten uit onderzoek die praktijkgericht zijn uitgewerkt en beproefd.
- kan bijdragen leveren aan onderwijskundige ontwikkelingen door het raadplegen van bronnen, het inbrengen van informatie en kritische bijdragen aan oordeelsvorming en het oplossen van praktijkproblemen.

Digitale geletterdheid

- kan actuele digitale middelen verantwoord en effectief inzetten voor zijn onderwijs.
- houdt zich op de hoogte van actuele ontwikkelingen in de inzet van educatieve digitale middelen.

Professionele samenwerking

- kan betrouwbaar en proactief functioneren als collega binnen de vakgroep/het team op de school.
- kan samenwerken met collega's in - en waar relevant ook buiten - de eigen instelling en zijn professionele handelen waar nodig afstemmen met hen.
- kan methoden voor collegiale consultatie, intervisie, supervisie en andere vormen van samenwerken inzetten ten behoeve van de eigen ontwikkeling of die van de school.
- kan gesprekken voeren met derden in belang van de ontwikkeling van zijn leerling.
- gaat professioneel om met situaties waarin belangen / standpunten / emoties conflicteren.

Beroepsbeeld

- kan zijn onderwijs afstemmen op maatschappelijke, regionale tot internationale, ontwikkelingen en zijn leerlingen voorbereiden op de maatschappij, met verdiepende kennis van de contextspecifieke aspecten van (voorbereidend) beroepsonderwijs of algemeen vormend onderwijs (afhankelijk van de gekozen afstudeerrichting).
- gedraagt zich naar zijn sociaalmaatschappelijke en ethische verantwoordelijkheden als docent, in zijn bijdrage aan de kwalificatie, socialisatie en persoonsvorming van zijn leerlingen.
- is bekend met enkele vormen waarin de beroepsgroep zich internationaal, landelijk en regionaal organiseert en actuele ontwikkelingen daarin.

Professioneel profiel

- kan zijn professionele handelen uitleggen en verantwoorden aan de hand van actuele bronnen.
- kan een eigen onderwijs- en vakvisie m.b.t. de afstudeerrichting onderbouwen met actuele literatuur en verbinden aan eigen voorbeelden en regionale, landelijke en internationale voorbeelden.
- kan in professionele dialoog de eigen professionele identiteit ontwikkelen.
- zet zijn persoonlijke professionele talenten in voor zijn leerlingen, collega's en de school, binnen de richting die hij gekozen heeft.
- kan de overtuigingen en waarden die onder zijn eigen gedrag liggen benoemen en koppelen aan zijn visie, als reflectieve professional die voortdurend nadenkt over het eigen handelen en over effecten daarvan op leerlingen/ collega's.
- kan zelfstandig vormgeven aan zijn professionele ontwikkeling.

2 VAKINHOUDELIJKE BEKWAAMHEID LERAAR VO en DOCENT EDUCATIE EN BEROEPSONDERWIJS

Vakinhoudelijk bekwaam betekent dat de leraar of docent in ieder geval:

- de inhoud van zijn onderwijs beheerst;
- boven de leerstof staat;
- de leerstof zo kan samenstellen, kiezen of bewerken dat zijn leerlingen die kunnen leren;
- vanuit zijn vakinhoudelijke expertise verbanden kan leggen met het dagelijks leven, met werk en met wetenschap;
- kan bijdragen aan de algemene vorming van zijn leerlingen;
- zijn vakkennis en -kunde actueel houdt.

2 VAKINHOUDELIJKE BEKWAAMHEID - AFSTUDEERFASE

kennis

- 1) beheerst de leerstof qua kennis en vaardigheden waarvoor hij verantwoordelijk is en kent de theoretische en praktische achtergronden van zijn vak(gebied).
- 2) kent de relatie van de leerstof voor zijn vak(gebied) met de kerndoelen, eindtermen en eindexamenprogramma's.
- 3) + voor beroepsonderwijs: heeft actuele kennis van beroepen in de branche of branches waarvoor hij opleidt en kan verband leggen tussen de leerstof en de kwalificatiedossiers van die branche of branches.
- 4) overziet de opbouw van het curriculum van zijn vak, de plaats van zijn vak in het curriculum van de opleiding en de doorlopende leerlijnen.
- 5) weet hoe zijn onderwijs voortbouwt op het voorgaande onderwijs en voorbereidt op vervolgonderwijs of de beroepspraktijk.
- 6) kent de samenhang tussen de verschillende verwante vakken, leergebieden en lesprogramma's.
- 7) heeft zich theoretisch en praktisch verdiept in de leerstof voor dat deel van het curriculum waarin hij werkt, namelijk één of meer van de verschillende leerwegen van het vmbo, het praktijkonderwijs of de onderbouw van havo of vwo.
- 8) + voor beroepsonderwijs: heeft zich theoretisch en praktisch verdiept in de leerstof van de verschillende typen en niveaus van de educatie en het beroepsonderwijs.
- 9) weet dat zijn leerlingen de leerstof op verschillende manieren kunnen opvatten, interpreteren en leren.

kunde

- beheerst de leerstof die vereist is voor zijn vak(gebied) binnen de afstudeerrichting dat hij de leerstof adequaat kan aanpassen aan de doelgroep
- is op de hoogte van de wettelijke kaders voor het vakgebied binnen de afstudeerrichting.
- kan de leerstof op een begrijpelijke en aansprekende manier samenstellen, uitleggen en demonstreren hoe ermee gewerkt moet worden.
- + voor beroepsonderwijs: kan de leerstof ook richten op de beroepspraktijk en de verbinding van de theorie aan de (beroeps)praktijk.
- kan vanuit zijn inhoudelijke expertise in samenwerking met zijn collega's en de omgeving van de school bijdragen aan de breedte, de samenhang en de actualiteit van het curriculum van zijn school.
- + voor beroepsonderwijs: is in staat tot het onderhouden en benutten van contacten met het beroepenveld waarvoor hij opleidt.
- kan zijn onderwijs afstemmen op verschillen tussen leerlingen.
- kan zijn leerlingen duidelijk maken wat de relevantie is van de leerstof voor beroepspraktijk en vervolgonderwijs;
- kan daarbij vanuit zijn vakinhoudelijke expertise verbanden leggen met het dagelijks leven, met werk en met wetenschap en zo bijdragen aan de algemene vorming van zijn leerlingen.

3 VAKDIDACTISCHE BEKWAAMHEID LERAAR VO en DOCENT EDUCATIE EN BEROEPSONDERWIJS

Vakdidactisch bekwaam betekent dat de leraar of docent:

- a. de vakinhoud leerbaar maakt voor zijn leerlingen, in afstemming met zijn collega's en passend bij het onderwijskundige beleid van zijn school;
- b. de vakinhoud weet te vertalen in leerplannen of leertrajecten;
- c. de vertaling van de vakinhoud doet met een professionele, ontwikkelingsgerichte werkwijze, waarin in ieder geval de volgende handelingselementen herkenbaar zijn:
 - 10) hij brengt een duidelijke relatie aan tussen de leerdoelen, het niveau en de kenmerken van zijn leerlingen, de vakinhoud en de inzet van de verschillende methodieken en middelen;
 - 11) bij de uitvoering van zijn onderwijs volgt hij de ontwikkeling van zijn leerlingen;
 - 12) hij toetst en analyseert regelmatig en adequaat of en hoe de leerdoelen gerealiseerd worden;
 - 13) hij stelt op basis van zijn analyse zo nodig zijn onderwijs didactisch bij;
 - 14) hij laat zijn onderwijs met de tijd mee gaan.

*N.B. Hoewel de eisen generiek zijn beschreven, moeten ze steeds gelezen worden als **vakspecifiek gekleurd**.*

3 VAKDIDACTISCHE BEKWAAMHEID -- AFSTUDEERFASE

kennis

Onderwijsvoorbereiding

- heeft zich verdiept in de contextspecifieke aspecten van (voorbereidend) beroepsonderwijs of algemeen vormend onderwijs wat betreft voor zijn doelgroep relevante leer- en onderwijstheorieën.
- kent verschillende methodes en criteria waarmee hij de bruikbaarheid van de methodes voor zijn leerlingen kan vaststellen, verschillende manieren om binnen een methode te differentiëren en recht te doen aan verschillen tussen leerlingen, ook wat betreft culturele verschillen, verschillende manieren om de methode aan te vullen en verrijken.
- weet hoe een leerplan in elkaar zit en kent de criteria waaraan een goed leerplan moet voldoen (onder meer in het kader van beroepsgericht onderwijs).
- heeft kennis van digitale leermaterialen en -middelen binnen zijn afstudeerrichting en kent de technische en pedagogisch-didactische mogelijkheden en beperkingen daarvan.
- kent doelen van evalueren en toetsen en daarbij passende vormen van observeren, toetsen en examineren die relevant zijn voor de doelgroep binnen zijn afstudeerrichting.
- heeft zich theoretisch en praktisch verdiept in de contextspecifieke aspecten van vakdidactiek ten behoeve van het type onderwijs en het deel van het curriculum waarin hij werkzaam is.

kunde

Onderwijsvoorbereiding

- kan vakdidactisch verantwoorde, effectieve en activerende onderwijsactiviteiten (inclusief toetsen/feedback) ontwerpen die bijdragen aan lange termijn doelen binnen het curriculum van algemeen vormend onderwijs of (voorbereidend) beroepsonderwijs.
- kan samenhangende onderwijsactiviteiten uitwerken met passende werkvormen, materialen en media, afgestemd op het niveau en de kenmerken van zijn leerlingen/studenten in (voorbereidend) beroepsonderwijs of algemeen vormend onderwijs.
- kan binnen de afstudeerrichting passende toetsen kiezen, maken of samenstellen.

Onderwijsuitvoering en organiseren van het leren

- kan effectief en gefundeerd inspelen op verschillen tussen leerlingen.
- kan een vakdidactisch adequaat klassenmanagement realiseren en leiding en begeleiding geven aan groepen leerlingen/studenten, ook buiten de context van school.
- kan samenwerking, zelfwerkzaamheid en zelfstandigheid van leerlingen/studenten binnen de context van de gekozen afstudeerrichting stimuleren.
- kan leerstof aan zijn leerlingen/studenten begrijpelijk en aansprekend uitleggen, voordoen hoe ermee gewerkt moet worden en daarbij inspelen op de taalbeheersing en taalontwikkeling van zijn leerlingen.
- kan de leerlingen/studenten met gerichte activiteiten de leerstof laten verwerken, daarbij variatie aanbrenge en bij instructie en verwerking differentiëren naar niveau en kenmerken van zijn leerlingen.
- kan de leerling/student begeleiden bij die verwerking, stimulerende vragen stellen en opbouwende gerichte feedback geven op taak en aanpak.
- kan de leerlingen/studenten een gerichte inzet van loopbaanoriëntatie en -begeleiding bieden.

Onderwijsevaluatie en -ontwikkeling

- kan zijn eigen onderwijsontwerp, afgestemd op het niveau en de kenmerken van zijn leerlingen/studenten, evalueren op effect en het onderwijsontwerp waar nodig bijstellen.
- kan toetsen ontwikkelen, toetsresultaten beoordelen, analyseren en interpreteren en de kwaliteit van toetsen en examens beoordelen.
- kan bruikbare en betrouwbare voortgangsinformatie verzamelen en analyseren en op grond daarvan zijn onderwijs waar nodig bijstellen.
- kan feedback vragen van leerlingen/studenten en deze feedback tezamen met zijn eigen analyse van de voortgang gebruiken voor een gericht vervolg van het onderwijsleerproces.
- kan leerproblemen signaleren en indien nodig met hulp van collega's oplossingen zoeken of doorverwijzen.
- kan advies vragen en geven aan collega's of andere deskundigen.
- kan zijn didactische aanpak en handelen evalueren, analyseren, bijstellen en ontwikkelen.
- kan de inhoud en de didactische aanpak van zijn onderwijs uitleggen en verantwoorden.
- kan bijdragen aan pedagogisch-didactische evaluaties in zijn school en deze in afstemming met zijn collega's gebruiken bij de onderwijsontwikkeling in zijn school.

4 PEDAGOGISCHE BEKWAAMHEID LERAAR VO en DOCENT EDUCATIE EN BEROEPSONDERWIJS

Pedagogische bekwaamheid betekent dat de leraar of docent:

- a. met een professionele, ontwikkelingsgerichte werkwijze en in samenwerking met zijn collega's een veilig, ondersteunend en stimulerend leerklimaat voor zijn leerlingen kan realiseren;
- b. de ontwikkeling van zijn leerlingen volgt in hun leren en gedrag en daarop zijn handelen afstemt;
- c. bijdraagt aan de sociaal-emotionele en morele ontwikkeling van zijn leerlingen;
- d. zijn pedagogisch handelen kan afstemmen met zijn collega's en met anderen die voor de ontwikkeling van de leerling verantwoordelijk zijn;
- e. bijdraagt aan de burgerschapsvorming en de ontwikkeling van de leerling tot een zelfstandige en verantwoordelijke volwassene; waarbij het ook gaat om de begeleiding van de leerling bij zijn oriëntatie op beroepen en het ontwikkelen van beroepsidentiteit;
- f. zijn aanpak in het onderwijs in pedagogische zin blijft aanpassen aan de tijd.

4 PEDAGOGISCHE BEKWAAMHEID -- AFSTUDEERFASE

kennis

Contact met en aansluiting bij leerlingen

- heeft kennis van ontwikkelingstheorieën en de gedragswetenschappelijke theorie die voor zijn onderwijspraktijk binnen de afstudeerrichting relevant zijn en kan die betrekken op zijn pedagogisch handelen. Voor beroepsonderwijs betekent dit dat hij zich heeft verdiept in de theoretische en praktische aspecten van het leren functioneren in een beroep en de ontwikkeling van beroepsidentiteit.

Pedagogisch klimaat

- heeft kennis van agogische en pedagogische theorieën en methodieken, die voor zijn onderwijspraktijk relevant zijn en kan die betrekken op zijn pedagogisch handelen.

Leerlingbegeleiding

- heeft kennis van veelvoorkomende ontwikkelings- en gedragsproblemen en -stoornissen.
- heeft zich theoretisch en praktisch verdiept in de pedagogiek van het type onderwijs en het deel van het curriculum waarin hij werkzaam is.

School en maatschappij

- weet hoe hij zicht kan krijgen op de leefwereld van zijn leerlingen en hun sociaal-culturele achtergrond en hoe hij daarmee rekening kan houden in zijn onderwijs.

kunde

Contact met en aansluiting bij leerlingen

- speelt pedagogisch doelmatig en intercultureel sensitief in op verschillen tussen leerlingen/studenten en moedigt hen op positieve wijze aan zich te ontwikkelen, in het vak(gebied) en in hun persoonlijke vorming.
- kan het zelfvertrouwen van leerlingen/studenten stimuleren, hen aanmoedigen en motiveren; heeft oog voor de sociaal-emotionele en morele ontwikkeling van zijn leerlingen/studenten en doet daar recht aan. Hierbij heeft hij zich verdiept in de contextspecifieke aspecten van (voorbereidend) beroepsonderwijs of algemeen vormend onderwijs (onder meer in het kader van loopbaanoriëntatie en -begeleiding).

Pedagogisch klimaat

- creëert een ordelijk en veilig werk- en leerklimaat in verschillende onderwijsleersituaties en onderzoekt bij moeilijkheden mogelijke oplossingen.
- kan groepsprocessen sturen en (bege)leiden.
- kan vertrouwen wekken bij zijn leerlingen/studenten en een veilig pedagogisch klimaat scheppen door ruimte voor leren en duidelijke verwachtingen en eisen.
- kan zijn onderwijs en zijn pedagogische omgang met zijn leerlingen uitleggen en verantwoorden
- is in staat tot kritische reflectie op zichzelf in de pedagogische relatie.

Leerlingbegeleiding

- kan ontwikkelings-, gedragsproblemen en -stoornissen signaleren en indien nodig met hulp van collega's oplossingen zoeken of doorverwijzen.
- kan zijn pedagogisch handelen afstemmen met anderen die vanuit hun professionele verantwoordelijkheid bij de leerling betrokken zijn, zoals begeleiders van het leren op de werkplek en ouders.

School en maatschappij

- kan benoemen wat zijn visie is op zijn sociaalmaatschappelijke rol als docent in relatie tot de kwalificatie, socialisatie en persoonsvorming van zijn leerlingen/studenten en welke ethische verantwoordelijkheden dit met zich meebrengt.
- draagt bij aan burgerschapsvorming rekening houdend met diversiteit in de samenleving, met maatschappelijke, regionale en internationale ontwikkelingen en met de morele ontwikkeling van leerlingen.

NHL
STENDEN

hogeschool